

Aarsberetning.

Paa 500-Aarsdagen — den 28. Oktober 1912 — for Dronning Margrethes Død afholdt Historisk Samfund en Mindefest.

Mindefesten fejredes i Roskilde Domkirke, der var fyldt til sidste Plads. Indbudte var bl. a. Kultusminister Appel og Frue, Professor, Dr. phil. Hans Olrik, Billedhugger, Professor Aarsleff, Arkitekt, Professor Hans J. Holm, Departementschef Dankier. „Dansk Kvindesamfund“ havde ladet sig repræsentere ved en Delegation, bestaaende bl. a. af Forfatterinden Fru Gyrithe Lembcke og Fru Jutta Bojsen-Møller.

Kl. 2 aabnedes Højtideligheden med et Orgelpræludium, komponeret i Dagens Anledning af Domorganist Camillo Carlsen. Domprovst Bondo besteg Prædikestolen og talte kort med Udgangspunkt fra Math. 26. Kap. 6—13. Nedenfor Prædikestolen var der i den sydlige Stolerække rejst en Talerstol; herfra holdt Professor Kornrup med beundringsværdig Kraft og Klarhed sit Foredrag, der efter Talerens efterladte Manuskript findes i Aarbogen. Derefter sang Domkantor Jæhnigen solo Ingemanns „Ved Isefjorden det bruser“, og endelig talte Forstander Bredsdorff om Dronning Margrethes Personlighed, en Tale, der ved sin Form og sin Styrke tog hele den store Forsamling fangen. Højtideligheden sluttede med en af Provst Henry Larsen for Dagen forfattet Sang.

Under den sidste Del af Højtideligheden tændtes Lysene i Kirken, og Dronning Margrethes Sarkofag laa i en dæmpet og skøn Belysning, da den store Forsamling defilerede forbi den efter Højtidelighedens Slutning.

Ved 5-Tiden samledes ca. 200 Damer og Herrer i Hotel „Prinsen“s Festsal. Ved Bordet holdtes en lang Række Taler. I en Tale slog Professor Hans Olrik til Lyd for, at danske Kvinder burde rejse Dronning Margrethe et Minde, udført af en Kvinde, og henviste til et Udkast af Billedhuggerinden Fru Marie

Carl-Nielsen. Da Professor Aarsleff havde Ordet, benyttede han Lejligheden til at understrege den Opfattelse, han har gjort gældende i sin Bog om Margrethe-Sarkofagen — at den hvileade Skikkelse paa Kistens Laag er et Portræt af Dronning Margrethe.

Af Damerne havde Forfatterinderne Fru Rose Bruhn og Fru Gyrithe Lembcke samt Fru Jutta Bojsen-Møller Ordet.

Til Festen havde Gyrithe Lembcke forfattet en Sang.

Den aarlige Generalforsamling afholdtes den 22. Januar 1913. Til Bestyrelsen nivalgtes Rektor, Dr. phil. Bertelsen, Roskilde, Direktør Bülow, Køge, og Gaardejer N. L. Nielsen, Vridsløsemagie. De øvrige Valg var Genvalg. Samme Dag holdt Folketingsmand, Dr. phil. Møltesen et Foredrag, betitlet „Fra Kirker og Klostre i Roskilde“, hvori Taleren slog til Lyd for, at St. Ibs Kirke ved Roskilde burde restaureres, og at Historisk Samfund burde tage denne Opgave op. Professor Kørnerup gav efter Foredraget nogle Oplysninger om en tidligere Restaureringsplans Skæbne. Dr. Møltesens Tanke blev straks optaget af Bestyrelsen, og paa et Bestyrelsesmøde den 27. Februar fremlagde Formanden et af Professor Kørnerup affattet motiveret Andragende til Kultusministeriet ang. Restaurering af St. Ibs Kirke. Andragendet blev tiltraadt og indsendt til Ministeriet. Der er endvidere til Kultusministeriet blevet indsendt et Andragende om et Statstilskud til Historisk Samfund paa 200 Kr. Andragendet indkom imidlertid ikke tidnok til, at der kunde optages en Bevilling paa Aarets Finanslov, men det vil blive gentaget i Aar.

Den 8. Juli foretoges Sommerudflugten til Egnen omkring Lejre. Udflugten havde endnu større Tilslutning end de foregaaende Aar, nemlig ca. 300 Deltagere. Selskabet samledes paa Lejre Station og kørte derfra til Øhm Jættestue. Omegaens Beboere stilledes velvilligt Køretøjer til Disposition. Ved Jættestuen holdt Professor, Dr. phil. Axel Olrik et kort orienterende Foredrag; derefter kørte Selskabet til „Danshøj“ eller „Hestebjerg“, som Egnens Beboere kalder den naturlige Højderyg ved Lejre By. Selskabet lejrede sig paa Skraaningerne, og med Udsigt over Lejre Aa holdt Prof. Olrik Dagens Hovedforedrag. Vogntoget kørte nu det korte Stykke Vej op til Ledreborg Slot, hvis Kirke og Hovedbygning Førstesal Lensgreve Holstein-Ledreberg velvilligt havde aabnet for Deltagerne i Udflugten. Den vellykkede Tur, der havde været begunstiget af et udmærket Vejr, sluttede med en Fællesspisning i Herthadalens Skovrestaurations.

Historisk Samfunds Medlemstal er fra Novbr. 1912 til Novbr. 1913 steget fra 335 til 428.

I Aarcts Løb har Samfundet haft den Sorg baade at miste sin Formand og sit Æresmedlem. Søndagen den 29. December 1912 døde Provst Pontoppidan i Himmelev, og Søndagen den 9. Marts 1913 afgik Professor Kornerup ved Døden i sit Hjem i Roskilde. Begge de to Mænd, der har betydet saa meget for Historisk Samfund, blev ved de første Møder, der afholdtes efter deres Død, mindet af Forstander Bredsdorff. Begge Mindetaler findes i Aarbogen.
